

Miljöprövningsdelegationen

Hocksjön Vind AB
c/o Jämtkraft AB
joakim.nyman@jamtkraft.se

Ansökan om förlängd igångsättningstid

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Västernorrland beviljar Hocksjön Vind AB (med organisationsnummer 556908-1374) förlängd igångsättningstid för verksamheten vid vindkraftparken Hocksjön i Sollefteå kommun, Västernorrlands län, enligt följande.

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast den 31 december 2023. Om verksamheten inte har satts igång vid denna tidpunkt förfaller tillståndet för de delar av parken som inte har satts igång. Tillsynsmyndigheten ska meddelas snarast efter det att verksamheten har satts igång.

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om förlängd igångsättningstid till den 31 december 2024.

I övrigt gäller de tillstånd och beslut med villkor som föreskrivits tidigare för verksamheten.

Verkställighet

Tillståndet börjar gälla först när det har vunnit laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Detta beslut ska delges genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar från datum för beslutet införas i Tidningen Ångermanland, Östersundsposten, Jämtlands tidning, Länstidningen Östersund och i Post- och Inrikes Tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt hos aktförvarare på Kommunstyrelseförvaltningen i Sollefteå kommun, och på Länsstyrelsen Västernorrlands diarium. Delgivning anses ha skett två veckor efter detta beslut.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län meddelade den 2 oktober 2012 tillstånd till uppförande och drift av vindkraftsanläggning vid Hocksjön i Sollefteå kommun (dnr 551-2315-10). I tillståndet föreskrevs att verksamheten ska ha satts igång senast sju år från det att beslutet vunnit laga kraft, vilket innebär att anläggningen skulle vara tagen i drift senast den 15 november 2019.

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län meddelade den 1 mars 2019 förlängd igångsättningstid till och med den 31 december 2022 (dnr 551-6217-18), vilket fastställdes av Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) i dom M 9995-19) den 16 april 2020.

Ni lämnade den 13 november 2019 in en ny ansökan om ytterligare förlängd igångsättningstid för tillståndet.

Sammanfattning av ansökan

Yrkanden

Ni har yrkat att miljöprövningsdelegationen meddelar förlängd igångsättningstid för verksamheten från den 1 januari 2023 till den 31 december 2024 eller den kortare förlängningstid som miljöprövningsdelegationen finner rimlig.

Grunder för ansökan om förlängning

I huvudsak behövs en förlängning på grund av att handläggningstiden, inklusive överklagandeprocessen, för tidigare ansökan om förlängd igångsättningstid varit så lång att det nu uppstår en risk att projektet inte kommer hinna färdigställas inom den tidigare ansökta förlängningstiden. MÖD har i mål M 11664-13 ansett detta vara giltigt skäl för ytterligare förlängning. Ni lämnade in den tidigare ansökan den 28 augusti 2018 och lagakraftvunnet beslut erhöles från MÖD först den 16 april 2020.

Ni är nu i färd med att upphandla markarbeten och turbiner för projektets fortskridande. Det beräknas med knapp marginal kunna medföra att projektet färdigställs till årsskiftet 2022/2023 och således inom den tidigare erhållna förlängningen (utgången av 2022). Då ärendet gick tre instanser och också på grund av Coronautbrottet på Svea Hovrätt tog sin tid, så har marginalerna för genomförande krympt ytterligare. Det är hög risk att leverantörer av turbiner, transformatorer eller delar till nätanslutningen också drabbas av förseningar på grund av den pågående Coronapandemin varför projektet har behov av ytterligare förlängning av igångsättningstiden.

Ingen av de uppräknade orsakerna, vare sig de redan inträffade eller de som riskerar färdigställandet i tid, är omständigheter som ni kunnat förutse eller påverka.

Att flera förlängningstider är möjliga att besluta framgår av tidigare åberopat avgörande men också av MÖD:s avgörande i mål nr M 11932-18.

Yttranden

Nedan följer en sammanfattning av inkomna yttranden.

Länsstyrelsen Västernorrland

Utifrån vad som framförts i ansökan har länsstyrelsen inget att erinra mot att prövotiden förlängs. Det bör dock i sammanhanget beaktas att tillståndet till verksamheten vann laga kraft 2012. Syftet med en igångsättningstid är att anläggningsarbeten och drifttagande inte ska dra ut för länge på tiden efter det att tillstånd till en verksamhet meddelats. Länsstyrelsen bedömer därför att det är rimligt att igångsättningstiden begränsas till den 31 december 2023, vilket innebär en byggtid på cirka 3,5 år.

Sametinget

Sametinget avstyrker ansökan. Sametinget bedömer att bolaget kan komma in med ansökan vid senare tillfälle, men innan nuvarande igångsättningstid har gått ut. Eftersom det än är gott om tid för att göra ansökan om förlängd igångsättningstid kan inte de skäl som bolaget uppger anses vara synnerliga olägenheter eller giltiga skäl för att bevilja förlängning.

Tiden för igångsättningstid ska stämma överens med bästa möjliga teknik och vid bedömning om bästa möjliga teknik ska det samiska folkets och renskötselns behov och rättigheter att fortsätta bedriva samt utveckla sin kultur tillmätas särskild betydelse i förhållande till vindkraftens teknik. Tekniken får inte göra det omöjligt att bedriva en traditionell naturbetesbaserad renskötsel eller på andra sätt orsaka att renskötseln måste förändras och då negativt påverka den samiska kulturen.

Sametingets bedömning tar stöd i aktuell forskning som visar att renarna undviker eller minskar sin användning av området där vindkraftparker har uppförts. Konsekvenserna är mer långtgående än vad som redovisats i miljökonsekvensbeskrivningar och påverkar även kommande generationer, vilket i sig strider mot globala mål, Sveriges övergripande mål för miljöpolitiken och miljökvalitetsmålen. Forskning har dock inte bedrivits om de högre vindkraftsverkens påverkan på renskötseln och den samiska kulturen.

Privatpersoner

Ett antal privatpersoner har inkommit med synpunkter, bland annat om:

- att ansökan ska avslås.
- företagsekonomiska risker och antalet vindkraftsprojekt på en begränsad yta.
- energiproduktion och påverkan på natur och fågelliv.
- naturens värde för turismen.
- att det inte skett någon betydande teknisk förändring.
- miljökonsekvensbeskrivning, kumulativa effekter och stora vindkraftverks effekt på ren- och renbesättningen.
- uteblivna lokala fördelar.
- att vindkraften inte har påverkats av Covid-19 på samma sätt som andra industrier.

Privatpersoner bifogar protestlistor mot vindkraftsparken som samlades in under 2019.

Övriga

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket avstår från att yttra sig. Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap har inget att invända emot ansökan.

Ert bemötande av yttranden

Nedan följer en sammanfattning av ert bemötande av inkomna yttranden.

Ni har tidigare anfört de skäl som ligger till grund för denna ansökan om förlängd igångsättningstid. Dessa kvarstår och ni hänvisar till tidigare skrifter i dessa delar.

Bland övriga yttranden har i sak framförts att denna ansökan om ytterligare förlängd tid för igångsättning skulle bero på ekonomiska orsaker. Så är inte fallet. Som tidigare angivits så är upphandling av markarbeten och turbiner pågående och kontrakt kommer att tecknas inom kort.

Någon möjlighet att förutspå att den tidigare processen om förlängd igångsättningstid skulle bli så långvarig har inte funnits. Tidsutdräkten medförde att projektet hamnat i en knapp tidsram för färdigställande inom den tillståndsgivna förlängningstiden. Det har också medfört att den Coronapåverkan som inträffat sedan den tidigare ansökan ingavs får en

mycket verklig påverkan på tiden för projektets genomförande. Redan utbrottet av Corona på Svea Hovrätt har förmodligen fördröjt tidpunkten för Hovrättens avgörande samtidigt som det har uppstått en ny stor osäkerhet i hur leveranstider i projektet kan komma att påverkas av världsläget med en reell ökad risk för fördröjning som följd. Ni hoppas och tror fortfarande att projektet ska hinna färdigställas inom den redan lämnade förlängningsfristen. Det ni vill undvika med denna ansökan är att minimera risken att något oförutsett inträffar som gör att projektet faktiskt inte hinner färdigställas helt för produktion, eftersom det är vad som krävs för att innehålla tillståndet.

Ni har inte hört att branschen för förnybar energi skulle ha undsluppit effekter av pandemin. Det som kan vara fallet är att projekt som är under byggande erhåller leveranser som varit beställda och till stor del tillverkade före utbrottet, som ju bara pågått cirka 6 månader. Detta innebär dock inte att risken för kommande förseningar på grund av detta kan anses vara låg. Det räcker till exempel att en kontrakterad leverantör av transformatorer inte kan uppfylla sin leverans för att en ny upphandling måste till, vilket kan medföra en försening på cirka 12 till 18 månader.

Med vetskap om den långa handläggningstiden av den tidigare ansökan och den pandemi som utbrutit, så skulle den första förlängningsansökan ha ställts till den tid som nu söks. Med den kunskap som förelåg vid ansökningstillfället fanns dock ingen anledning att söka längre tid än vad som skedde. Bland annat av detta skäl, att framtiden idag är ovanligt oviss, önskar ni att miljöprövningsdelegationen meddelar förlängd tid för igångsättning till den 31 december 2024.

Motivering till beslutet

Prövningens omfattning

Miljöprövningsdelegationen ska i detta ärende enbart pröva om det finns skäl att förlänga igångsättningstiden för det tillstånd till vindkraftpark som miljöprövningsdelegationen tidigare fattat beslut om.

Miljöprövningsdelegationen får inte göra någon förnyad prövning av tillåtligheten av verksamheten och kan inte inom ramen för detta ärende upphäva eller ompröva grundtillståndet som sådant. Miljötillståndet har nämligen vunnit laga kraft och har därmed rättskraft. Vissa framställda invändningar med hänvisning till den tillståndsgivna verksamhetens påverkan på omgivande miljö kan alltså inte prövas i detta ärende. Miljöprövningsdelegationen har endast att pröva om det finns giltiga skäl för dröjsmålet eller om synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Förlängning av igångsättningstiden

Ansökan om förlängd igångsättningstid kom in innan den föreskrivna tiden löpt ut. Förutsättningar finns därför för att pröva frågan om förlängning av igångsättningstiden.

Vad gäller grunden synnerliga olägenheter framgår enligt förarbeten och rättspraxis att sådan olägenhet anses uppkomma först om arbetet med vindkraftverken har utförts till en del. Miljöprövningsdelegationen bedömer att synnerliga olägenheter inte kan åberopas i detta skede, då vindkraftverken med fundament inte börjat byggas än.

Frågan är då om det finns giltiga skäl för ansökan om förlängd igångsättningstid. MÖD har i dom den 17 maj 2016, mål nr M 9024-15, prövat vad som kan vara giltiga skäl. Som giltiga skäl avses enligt domstolen huvudsakligen sådana som rent faktiskt hindrar ett uppförande av verksamheten. Domstolen finner vidare att förändrad konjunktur och förhållanden om verksamhetens lönsamhet inte kan anses vara sådana omständigheter som med gällande lagstiftning utgör giltiga skäl för dröjsmål. Detta får i stället inrymmas i de företagsekonomiska risker som normalt är förknippade med ett projekt. I MÖD:s dom från den 9 juli 2018, mål nr M 6365-17, framgår att sökanden måste visa att arbetet med elanslutningen påbörjats i tid och att fördröjningen beror på ett oförutsett hinder.

Som giltiga skäl har ni bland annat anfört att handläggningstiden för ärendet och tiden för överprövningen vad gäller den första ansökan om förlängd igångsättningstid har dröjt så pass länge att det nu finns en risk att vindkraftparken inte hinner färdigställas. I MÖD:s avgörande den 4 juni 2014, mål nr M 11664-13, har fördröjda handläggningstider av ärende ansetts vara något som bolaget inte rår över och giltigt skäl för dröjsmålet. Jämfört med ert fall rörde sig detta om en längre tidsperiod, även om principen är densamma. En viss handläggningstid är nödvändig och något som en sökande alltid måste ha med i sin beräkning av det utrymme som krävs för att kunna genomföra den ansökta verksamheten. Frågan blir då om handläggningstiden i detta fall varit så omfattande att den faktiskt riskerar att hindra att parken uppförs och att orsaken legat utom er kontroll. Miljöprövningsdelegationens handläggning av tidigare ansökan kan inte anses tagit orimligt lång tid. En kombination av tiden det tagit för överprövningen, igångsättningstidens förlängning kontra tiden det tar att uppföra en vindkraftpark av aktuell storlek bedöms innebära en risk att vindkraftparken vid försening inte blir färdigställd inom igångsättningstiden. Vidare har ni som stöd för er ansökan åberopat den höga risken för förseningar av leveranser av turbiner, transformatorer eller delar till nätanslutningen på grund av pågående Coronapandemi. Miljöprövningsdelegationen gör bedömningen att det är rimligt att ta hänsyn till nämnda risk. Sådana förseningar står vidare utom er kontroll att påverka. Miljöprövningsdelegationen bedömer mot denna bakgrund

sammanfattningsvis att det finns giltiga skäl för att bevilja ytterligare förlängd igångsättningstid.

Vidare ska frågan om hur mycket längre tid ni ska få för att sätta igång vindkraftsparken avgöras. I ansökan har det redogjorts att det finns möjlighet att ni fortfarande hinner färdigställa vindkraftsparken inom igångsättningstiden till den 31 december 2022. Med anledning av det anser miljöprövningsdelegationen att det inte finns skäl att meddela förlängd igångsättningstid enligt ert huvudyrkande, till den 31 december 2024. Miljöprövningsdelegationen anser att en förlängning av igångsättningstiden till den 31 december 2023 är rimlig. Den tid som återstår av igångsättningstiden med förlängning av densamma enligt detta beslut möjliggör, enligt miljöprövningsdelegationen, förutsättningar för att uppföra, ansluta och driftsätta vindkraftsparken.

Övriga överväganden

Miljöprövningsdelegationen anser att det inte finns någon anledning att i det här fallet föreskriva nya eller ändrade villkor. De villkor som föreskrivits enligt gällande tillstånd och beslut för verksamheten gäller alltså oförändrade.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Miljöbalken

Förlängd Igångsättningstid

24 kap. 2 §

Tillståndet förfaller om tillståndshavaren inte iakttar de bestämmelser som har meddelats i tillståndsbeslutet i fråga om vilken tid inom vilken arbetena ska vara utförda eller den tid inom vilken igångsättning ska ha skett. Om tillståndshavaren visar att denne har giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller, kan tillståndsmyndigheten förlänga tiden med högst tio år.

Tillståndsmyndigheten får föreskriva nya eller strängare villkor efter vad som är skäligt. Ansökan om förlängning ska göras innan den föreskrivna tiden har gått ut.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Västernorrland. I beslutet har medverkat Ulrika Prytz, ordförande, och Susanne Nordin, miljösakkunnig. Ärendet har föredragits av Daniel Yngsell, miljöhandläggare.

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför underskrifter.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjd med miljöprövningsdelegationens beslut kan ni **skriftligen** överklaga beslutet till Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt. Ert överklagande måste komma in till länsstyrelsen **senast den 20 oktober 2020**.

Observera att ni ska skicka eller lämna in överklagandet till Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand eller vasternorrland@lansstyrelsen.se. Det ska ni göra för att delegationen måste pröva om överklagandet kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas. Skriv beslutets datum och ärendets diarienummer.
- hur ni vill att beslutet ska ändras.
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.
- era kontaktuppgifter.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra för att överklaga kan ni ringa miljöprövningsdelegationen på telefonnummer 0611-34 90 00.